

دکتر امیر هوشنگ امینی

مشکل کم آبی و خشکسالی

پیش از ورود به اصل مطلب، به نظر می رسد اشاره یی هرچند کوتاه به تغییر جهانی آب و هوا که جهان را به گونه یی بی سابقه در بر گرفته و به خود مشغول ساخته خالی از فایده نباشد. بنابراین، بنا به آمار و اطلاعات منتشره، ملاحظه می شود که جهان به لحاظ تغییر آب و هوا، با چنان خشکسالی و کم آبی بی سابقه یی رو به رو شده است که حتا سرزمین های پیش از این برخوردار از آب و هوای مطلوب نیز با خشکسالی و کمبود آب رو به رو گشته، بخش عمده ای از جنگل های آنان دچار آتش سوزی شده است، رویدادی که گفته می شود با شدت و سرعت سرسام آوری رو به پیش دارد، و هیچ سرزمینی از زبان های ناشی از آن مصون نخواهد ماند. رویدادی که دامنه بحث و گفت و گو درباره آن این روزها، به مشکلی جهانی و عالمگیر و به طور کلی به آموزه رور بدل گشته سبب شده است دولت ها و موسسه های بزرگ پژوهشی به گونه یی جدی به رویارویی با آن برخیزند، که به طور قطع نتایج حاصل از اقدامات آنان در اختیار جهانیان قرار خواهد گرفت.

بی تردید پدیده خشکسالی و کم آبی رو به گسترشی که جهان را درگیر کرده است، کشور ما را که از منطقه های خشک و کم آب و اکنون دچار نبود یا بهتر سوء مدیریت در این زمینه است از خطرات ناشی از آن مصون نخواهد گذاشت. سرزمینی که گفته می شود همواره کمی بیش از ۸۰ درصد آن با کم آبی و خشکسالی روبه رو بوده است. واقعیتی که همواره از جمله اساسی ترین مسایل و مشکلات بنیانی و حیاتی در زندگی روزمره مردم این سرزمین و انواع فعالیت های آنان به ویژه کشاورزی بوده است، که هر از گاه حتا بارآور برخی کشمکش ها و درگیری های خونبار محلی نیز شده است.

و اما باید دید علت اساسی مشکل موجود در سرزمینی که از گاه باستان با مشکل خشکسالی و کم آبی رو به رو بوده است و از این رو پدید آورنده ایجاد کاریزها برای رویارویی با این کاستی های طبیعی بوده است، ناشی از کدامین ریشه است.

مرور کاستی های حاکم در این زمینه گویای این راستینه یا واقعیت است که عوامل اصلی تشدید، نگرانی ها در این زمینه، صرف نظر از وضعیت جهانی حاکم در تغییر آب و هوا در کشور ما ناشی از:

_ فرناس یا ناآگاه بودن کارگزاران اداره امور اقتصادی کشور از ابتدایی ترین شیوه های اداری به ویژه اداره امور اقتصادی جامعه بوده است که هم چنان ادامه دارد.

_ منع کنترل و افزایش جمعیت بی توجه به ظرفیت نهایی جمعیت پذیری کشور به ویژه با توجه به منابع آبی کشور.

_ رها سازی سیاست ها و استراتژی توسعه در زمینه های کشاورزی، صنعت و ساختمان، با تغییر ساختار سیاسی کشور بدون توجه به داده های طرح آمایش سرزمین.

_ استفاده بیش از حد و توجیه ناپذیر از آب های زیرزمینی، به ویژه تغییر مسیر رودخانه ها به دلائل نامربوط و حفر چاه های عمیق غیر موجه و ...

_ ایجاد صنایع آب بر بی توجه به اصول ومبانی طرح آمایش سرزمین و...

بنابراین، اصلی ترین راه رویارویی و توقف تشدید زیان های ناشی از کارکرد در انتظار عبارتند از:

_ انتقال کلیه صنایع آب بر مجاور رودخانه های کشور به سواحل خلیج فارس و دریای عمان از جمله واحد های آب بر از زاینده رود و... که هرچند هزینه بر است اما در بلند مدت سود آور و به فوریت اشتغال آفرین خواهد بود.

_ اصلاح سریع سیاست های توسعه کشاورزی، صنعتی و ساختمانی با تکیه بر کنترل جمعیت و بهره گیری از منابع آبی کشور.

_ دور کردن ذهنیت شکل گرفته از اقتصاد، در اقتصاد متمرکز دستوری مخرب و فساد برانگیز دولتی از مراکز برنامه ریزی و تصمیم گیری های اقتصادی.

_ اخذ ۷۵ درصد مالیات از افزایش سرمایه های کلان، ناشی از تورم به عنوان درآمدهای اتفافی و به منظور تامین هزینه های جابجایی صنایع و کمک به توسعه صنایع کوچک و متوسط و... .

* * * * *